

ובחרת בחיים

גליון שבועי במשנת מרן
האור החיים הק' זיע"א

בס"ד, גליון קס"ב, פרשת בלק תשפ"ב



שלחן שבת עם האור החיים



ביאור שאלת ה' מי האנשים האלה עמך

שאינם ראויים להיות עמך במקום שאני מדבר אתך.

ב' טעמים לכיבוד בלעם

כוונת ה' יתברך בזה לתת כבוד לבלעם, לומר לו שלפי כבודו אין ראוי לו להיות עם אנשים פחותים כמותם, ומחמת שני טעמים נתן הקב"ה בזה כבוד לבלעם, האחד לפי שהוא נביא האומות, וכפי שדאג ה' לכבודו כשהרג את אתונו, כפי שאמרו במדרש על הפסוק (להלן פסוק לג) 'כי עתה גם אתכה הרגתי ואותה החייתי'.

טעם נוסף הוא כשכר על מה שאמר בלעם לזקני מואב 'והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי' שהורה בזה שכל כוחו הוא מאת ה', וכשכר על דיבור זה כיבדו הקב"ה במה שאמר לו שאין זה לפי כבודו להיות עם אנשים אלו.

תשובת בלעם שמחמת המשלח הם חשובים

והשיב בלעם לה' בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי', שהם אנשים חשובים, שהרי הם שלוחים של בלק בן צפור הידוע כנסיך מדין, ומלבד זה הוא גם מלך מואב, ועל כן גם שלוחיו חשובים הם, ולכך ראויים הם ללון בחדרו במקום שמתגלה אליו ה'.

ובכך נתיישבו כל ההערות הנזכרות, ששאלת ה' היתה 'מי האנשים האלה עמך' שגנאי הוא לבלעם נביא ה' לשהות עם אנשים פחותים אלו. ובלעם השיב שהם חשובים מפני שהם שלוחי בלק מלך מואב.

לא תלך עמהם לפי שהם פחותים

אולם הקב"ה השיב לו, שכוונתו היתה שאף שהמשלח הוא חשוב, מכל מקום שליחים אלו פחותים הם, ואין זה לפי כבודו לילך עמהם, וזהו שנאמר 'ויאמר אלקים אל בלעם לא תלך עמהם', ולכאורה 'אל בלעם' מיותר, שהיתה התורה יכולה לכתוב 'ויאמר לו אלקים', אלא הכוונה שנאמר כאן ענין הנוגע לכבודו של בלעם, שאין לו לילך עמהם לפי שפחותים הם, וכפי שאכן השיב בלעם ואמר לזקני מדין 'מאן ה' לתתי להלך עמכם'. אלא שה' הוסיף ואמר לו גם 'לא תאר את העם כי ברוך הוא', שזוהי מניעה כללית שילך לקלל את ישראל, אבל בלעם לא השיב לזקני מדין אלא את דברי ה' הראשונים.

וַיבֹּא אֱלֹקִים אֶל בְּלָעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ (כב, ט).

פסוק זה נאמר לאחר שבאו שרי מואב וביקשו מבלעם שיבא עמם אל בלק לקלל את בני ישראל, והשיב להם בלעם שימתנינו עמו בלילה, כדי שיאמר להם מה דיבר אליו ה', באותו הלילה נגלה ה' אל בלעם ושאלו מי האנשים האלה עמך.

נשאר ללון בחדרו של בלעם

ונראה לפרש את שאלת הקב"ה אל בלעם, על פי שני דקדוקים נוספים שיש לדקדק בדברי בלעם אל שרי מואב שאמר (לעיל פסוק ח) 'לינו פה הלילה והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי', מהי כוונת בלעם באמרו 'פה', שלכאורה היה די אילו היה אומר 'לינו הלילה' והיה מובן שהכוונה שישארו בעירו. עוד יש לדקדק מדוע אמר 'והשיבותי אתכם דבר כאשר ידבר ה' אלי', ולא אמר 'אשר ידבר ה' אלי', שהפירוש הוא מה שידבר ה' אלי.

אלא פירוש דברי בלעם 'לינו פה הלילה' הוא, שישנו באותו החדר המיוחד לשנתו של בלעם, ופירש להם טעם הדבר, שתיכף שידבר ה' אליו יוכל לומר להם את תשובתו של ה', וזהו שאמר 'כאשר ידבר ה' אלי' שלא יצטרך להמתין עד למחר שימצאם, אלא שמיד כאשר ישמע את דברי ה' יאמר להם זאת.

'מי האנשים' הפחותים עמך

על פי זה נראה לבאר, ששאלת הקב"ה את בלעם 'מי האנשים האלה עמך' לא היתה בתורת בירור מי הם אותם האנשים, אלא בלשון פחיתות והשפלה לאותם אנשים, ששאלו מי הם אותם האנשים הפחותים הנמצאים עמך במקום שאני מתגלה אליך, וכעין שנאמר (שמות ג יא) 'מי אנכי שאלך אל פרעה' שאינני ראוי לילך אל פרעה, כך גם כאן אמר לו ה' לבלעם מי הם אותם האנשים





המהלך הכלכלי הצליח וסגרנו עסקה גדולה מאוד...

באותם חודשים ראשונים הייתי באמצע מהלך כלכלי לרווחת הבית שנמשך והתעכב כמה חודשים מו"מ ארוך.

וראו זה פלא אחרי כמה חודשים בלבד שקבלתי על עצמי את תחילת הלימוד היומי, המהלך הכלכלי הצליח וסגרנו עסקה גדולה מאוד ב"ה בזכות עזיזא קדישא רבי חיים בן עטר זיע"א מאז קבלתי על עצמי להקים שיעור אור החיים הקדוש בעירי וב"ה השיעור הולך וגודל משבוע לשבוע בחסד ה'

בברכה
א.ח. חיפה

לכבוד מערכת ובחרת בחיים שלום וברכה
בקשתי לשלוח לכם את הסיפור הנ"ל ע"י בעל המעשה

"לפני כמה חודשים התעורר בליבי התלהבות ללימוד אור החיים הקדוש משבת לשבת. בהתחלה למדתי בחברותא עם בן משפחה בערב שבת, ולאט לאט אש ההתלהבות אחזה בי גם ביום חול.

מצאתי סט ישן שמחולק ללימוד היומי שהיה בבית במשך שנים ללא שימוש, ומשם התחלתי ללמוד יום יום דף בלי הפסקה.



טבת של שנת תשפ"א, נולד בננו היקר, וכמובן שזכינו להוסיף לו את השם "חיים" ע"ש האוה"ח הק'.

לכאורה עד כאן הסיפור הוא עוד סיפור ישועה, וכמובן שיש מעלה רבה בפרסומו על אף הסיפורים הזחים. אך מכל-מקום, ברצוננו להדגיש מס' אירועים שקרו בדרך לישועה, ועודדו אותנו במהלך הדרך. סימנים שמימיים ופלאיים שהראו לנו שהישועה בדרך:

• מיד לאחר התפילה בציון ה"אור החיים" הלכנו להתפלל בכותל. שם ניגשה אלי אישה ונתנה לי את... "תפילת האור החיים הק' לזירוז הגאולה!" הרגשנו חיוך משמיים: ד' שמע את תפילתכם ותיוושעו בזכות האוה"ח הק'!

• בין היום בו התפללנו על ציון האוה"ח הק', ליום בו זכינו להכניס את בננו בבריתו של אאע"ה, עברו 347 ימים, בדיוק כמניין: "חיים עטר" והיכן ה"בן"? - אז הנה, הוא הגיע!

בכבוד רב!
י.וא.ת.

לכבוד מערכת "ובחרת בחיים"
שלום רב!

בשנים האחרונות זכינו ב"ה להיחשף לעלון הנפלא של "אוצר פניני גאוני הדורות והחסידות" ובתוכו המדור "ובחרת בחיים". התפעלנו מאוד מסיפורי הישועות בזכות האוה"ח הק' ותמיד אמרתי לבעלי: "הסיפור הבא יהיה שלנו". באותה תקופה היינו נשואים כ-14 שנה וב"ה זכינו ל-3 בנות ועז היה רצוננו לזכות בבן. בין הסיפורים שקראנו על הניסים והנפלאות בזכות האוה"ח הקדוש, בלטו הסיפורים החוזרים ונשנים על זוגות שלא נושעו בזש"ק והבטיחו לקרוא על שם ה"אור החיים" ואכן נושעו.

ואכן בי"א שבט תש"פ זכינו ועלינו לקבר האוה"ח הק', שם הבטחנו שאם ניוושע בע"ה תוך חודשים, נוסיף את השם "חיים" לבן שיוולד. ב"ה הישועה לא אחרה לבוא, וגם כשזה היה נראה שהדבר לא יקרה תוך 12 חודש, היתה לנו הרגשה ברורה "האוה"ח הק' לא יאכזב אותנו".

ואכן לאחר פחות מ-12 חודש, בסוף חודש



בְּאוֹר הַהֵלְכָה

נידון הלכתי מרתק במשנת רבינו האור החיים

זהירות מלקלל את חבירו

הישר (פרק ז) וז"ל: "וכן יש המונים שבעבור דבר מועט באיזה עסק מו"מ או שאר דברים, מקלל לחבירו בקללות חמורות בר מינן, ואינו משים אל לב שכל ישראל חשובים לאיש אחד ולא יאות לזרע אברהם להיות הפה רגיל בקללות, כי אם בברכות ובדברים טובים ורכים שיש בהן נחת רוח להבורא יתברך. כי האיש אשר הוא מקלל לחבירו הוא שנואי לפני הקב"ה, כי הקב"ה הבטיח לאברהם אוררך אורר ומברכך ברוך, שהרי נתן הקב"ה חכה לתוך פיו של בלעם הרשע שרצה לקלל את ישראל ונהפכו הקללות לברכות. ודע שמצאתי כתוב כל מי שמקלל חבירו על חנם ועל לא חמס בכפיו, אז הבורא יתברך פורש כנפיו על זה האיש הזכאי שלא ישלוט עליו שום קללה, ותדע שיש לך אדם שמזגו הוא רע, רחמנא ליצלן, ועיניו ופיו ולבו ממקור הס"א וקללתו הוא מסוכנים כמ"ש ר"י החסיד ז"ל שהחיצונים מוכנים לקטרג ע"פ קללה זאת, ואלמלא הקב"ה חופף עליו מה שהבטיח לאברהם והיה ברכה, אז ח"ו היו חלין הקללות על אותו האדם. וצריך עוד לידע לא די שלא חל הקללות חנם אדרבה יש שכר טוב לאותו שנתקלל בחנם, כדאיתא בירושלמי דמס' פאה וכו', נמצא שהיה משמח באשר שקללו אותו בחנם, ובאשר שעון זה מצוי בהמון עם לקלל אדם את חבירו, וזה הוא עיכוב גדול מלעשות תשובה על חטאיו, על כן באנו להזהיר ליראי ה' ולחושבי שמו שלא יצא מפיו שום קללה כדי שבנקל יוכל לעשות תשובה" עכ"ל.

מה אָקב לא קבֿה וגו' (כג, ח).

אמרו חז"ל (מגילה טו, א) אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך. ביאר החינוך (מצוה רל"א) שיש כח בדברי פי האדם, כמו שאמרו במועד קטן (יח, א) 'ברית כרותה לשפתיים', וביארו "כי בהיות הנפש המדברת שבאדם חלק עליוני, וככתוב ויפח באפיו נשמת חיים, ותרגם אונקלוס לרוח ממללא, נתן בה כח רב לפעול אפילו במקום שהוא חוץ ממנה".

לכאורה אם לא מגיע לו קללה, איך יקולל האדם, ומבאר רבינו האור החיים הק' בפרשתנו (כג, ח), לפי שמידתו של השי"ת, להאריך אפו לעוברי רצונו וכו', ונוהגת תמיד, זולת בעת אשר יזעום ה' וכו', וכמו כן כשיקלל אדם את חבירו תסובב הקללה שעוונותיו אשר ה' מאריך לו אפו עליהם ימהר ליפרע ממנו, אבל אם אין לו עוון לא תועיל קללת המקלל כלום, יעו"ש באריכות. ויש שכתבו שיש ללמוד מדברי האור החיים הקדוש שיש לקללה כח לעורר הדין ולסלק מדת ארך אפים מהאדם, ואם הוא חטא וחייב עונש הקללה פועלת וגורמת לעונש לחול עליו.

ועיין עוד בפלא יועץ (ערך קללה) שכתב דאם לא תתקיים הקללה בודאי מנכים להם מזכותיהם או מהמקלל או מהמקולל שמידת הדין מקטרגת ומבקשת שתתקיים הקללה, אלא שיש זכות תולה ונמצא אוכל זכויותיו תמיד עיי"ש.

בענין הזהירות מלקלל, כתב בזה דברים נוראים בספר קב

חידה שבועית:

מה מבאר רבינו בשאלת ה' מי האנשים האלה עמך?

פתרונות יש לשלוח עד יום רביעי הקרוב לכתובת מייל: p0774702681@gmail.com

או לפקס: 077-4702681

על מנת להשתתף בהגרלה: 1. יש לציין כתובת מדויקת וטלפון. 2. לציין בראש הדף עבור חידון אור החיים והפרשה. 3. התשובה צריכה להיות מתוך דברי האור החיים הק' המובאים במאמר שבדיש הגליון.



בין שולחי התשובות תערך הגרלה על הספר 'באור החיים'.

פרקי חיים ותולדות איש האלוקים, רבינו האור החיים זי"ע. עם איורים, תמונות ומסמכים נדירים, השובכים אור על חיי רבינו ומאורעות התקופה.

דבקים בתורת ה'אור החיים'



דבר יום ביטוח

חשוון
שנת ה'תשע"ז

"חיים פולכם היום"

ליקוט נפלא מתורתו של רבינו האור החיים זי"ע
חידושים והנהגות להלכה
קטעים מותאמים לענייני של יום על פי סדר השנה
דברי הדרכה ומוסר
מעשיות מוחיי והלימות רבינו אור החיים
מצוות מותרות"ג במשנת רבינו
מדור שבחי חיים



מוקד הזמנות 1800-22-55-66

להשיג בתנויות הספרים המובחרות



שבחי חיים

שבחים שנאמרו ע"י צדיקי הדורות על רבינו אור החיים
ובמעלת לימוד מתוך ספר האור החיים הק'

שיושלך ה'עז פנים' הנ"ל מבין כתלי בית הכנסת, ולא זו בלבד
אלא שלא נח ולא שקט עד שהובטח לו כי יועבר הלה ממשרתו
כמלמד דרדקי.

(על פי מה שסיפר הרה"ח רבי אברהם איסקולסקי ז"ל)

נפש כל חי נכספת לספר אור החיים הקדוש

'אֲשֶׁר נִכְסְפָה נֶפֶשׁ כָּל חַי לְהַסְפֵּר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר אֵינוּ בְּנִמְצָא
כִּלְל, וְמִי לֹא יִרְצֶה לְהַאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ.'

(הרה"ק מסאטמר זי"ע בהסכמתו למהדורה חדשה של הספר
'חפץ ה')

הרה"ק רבי אברהם יעקב מבאיאן - לעמבערג זי"ע על קברו של רבנו

בשנת תרצ"ג בקר בארץ הקדש הרה"ק רבי אברהם יעקב
מבאיאן-לעמבערג זי"ע, באחד מן הימים עלה להשתטח על
ציונו של רבנו, כשאליו מתלווה החסיד רבי משה ברים, עם
הגיעם לציונו של רבנו תכף נשתטח הצדיק הנ"ל על מצבת
הקדש, וכך שהה בהשתטחותו שעה ארכה כשפיו ממלמל
ללא הרף, הסובבים אותו נלאו לדעת מדוע ארכה לו השעה,
יען כי לא עלה בידם לשמע מה רוחשות שפתיו, אך רבי משה
ברים הנ"ל שחרירף מח היה, הסכית אזניו ועלה בידו לשמע את
הרה"ק הנ"ל, אומר במהירות עצומה את כל הפסוקים בהם
מופיעה המלה 'חיים'.

(שנות חיים)

לא הניח לערוך ברית מילה עד שיסולק מי שזלזל בכבודו של רבנו

בימי שהותו של הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל במינסק,
הוזמן לשמש כסנדק בברית מילה של אחד מילדי העיירה.
בעת התאסף הקהל לעריכת הברית נכח במקום יהודי שמשרתו
היתה מלמד דרדקי, ובראותו כי בושש הקהל מלבוא וברית
המילה טרם החלה, אמר בלבו אדהכי והכי אטול לידי ספר
ואעיין בו קמעא, והנה נתגלגל לידי הספר 'חפץ ה' שחבר רבנו
ה'אור החיים' הקדוש.

פתח המלמד את הספר והחל מעלעל בו ארוכות וקצרות,
לפתע נתקלו עיניו במה שכתב רבנו בהקדמתו לספרו הנ"ל,
כי מזהיר הוא את מי שאינו עוסק בתורה לשמה לבלתי יהין
להגות בספרו, ראה המלמד ותמה ואף לא כבש את פליאתו
בליבו ובזחיחות הדעת הפטיר כי 'הלא אין קדוש הספר יותר מן
החומש, ואף על לימוד החומש לא הזהירו שלא ללמדו מי שאינו
עוסק בתורה לשמה'.

עודו מדבר ודמותו הקורנת של הגאון רבי חיים מבריסק זצ"ל
נראתה בפתח בית הכנסת בבואו לברית המילה, נשען המלמד
על בינתו ובלי מחשבה יתרה נגש אל הגאון רבי חיים, הראה לו
את ההקדמה שכתב רבנו ובהעמידו פני תם הודיע לשאלו שאלו
'וכי קדוש הוא זה הספר מן החומש?', רבי חיים לא טרח לענות
על שאלתו האווילית כי אם פנה אל הקרואים שנכחו בבית
הכנסת באמרו כי לא יוכל לגשת לערוך את ברית המילה עד

להגות במשנתו של רבנו על קברו

בעת מסעותיו של הרה"ק רבי אברהם אלימלך
מקארלין זי"ע - הי"ד לארץ הקדש, נוהג היה לעלות
להר הזיתים ולהשתטח על ציונו של רבנו, באחת
מעליותיו לציונו של רבנו פנה אל הנוכחים שהתלוו
אליו, ושאלם האם ישנו אי מי מבין החבריה הנצבת
עמנו בזאת, שיוכל לומר על אתר פרק במשנתו של
רבנו ולדייק בלשונו.

תיכף נגש אחד מן החסידים ורבי משה יוסף
הלטובסקי ז"ל שמו, ומזיכרונו הקריא לפניהם בעל
פה קטע שלם מהספר 'אור החיים', בלי לשנות או
להחסיר תיבה מלשון קדשו של רבנו.

(פרח מטה אהרן)

לימוד ושינון בתורתו של האור החיים הק'

על מנת לעודד את הלימוד וההכנה בפירוש הקדוש
ייצאין מכון 'לאור באור החיים' במיזם שבועי של מבחן שבועי נושא פרסים
שיערך בעזרת ה' מידי מוצש"ק בשעה 22:00 בקו טלפון ייחודי מבית פון קליק.

או איך משתתפים:

מחייגים במוצ"ש לקו הטלפון: 09-3750181
מקיימים את קוד החידון: 12972 ומצטרפים לחידון.

המשתתף שיגלה את הבקיאות המרשימה ביותר
יקבל ב"ה שי מיוחד.

שימו לב
למספר
החדש

חייגו:
073-2951871

להאזנה לשיעורי הגאון
רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

מחברים לחיים

תורמים סטים ורואים ישועה



לפרטים: 02-8043333